

## Hareskov Skole

Min morfar hed Oluf Skaalum, min mor hed Gunvar Gade og min far Arne Gade. Jeg selv hedder Svend Gade og er opvokset på Hareskov skole.

Min morfar var færing og kom til Hareskov Skole som den første lærer. Han var uddannet til lærer på Jonstrup seminarium, men havde indtil da boet på Færøerne hvor han var meget politisk engageret. Han var redaktør på den dansksindede avis, men hans dansksindede holdning tvang ham væk fra Færøerne, men gav ham til gengæld et Ridderkors af 1. grad.

Min morfar var gift med Katrine Skaalum der var cand. jur. og fuldmægtig i Overformynderiet. Det var meget usædvanligt på den tid at kvinder var udearbejdende, og havde højere stillinger. De havde 4 børn der alle var født på Færøerne, og hvor min mor var den yngste.

Min far kom til Hareskov skole efter at have læst til lærer på Jonstrup seminarium, og efter at have haft et årskursus på kunstakademiet i København samt været vikar et år på en pigeskole i Roskilde.

Han blev ansat i 1935 som andenlærer og fik tjenestebolig på Poppel alle 4 og her traf han min mor der boede Poppelalle 3.

De blev gift i 1938 og da min morfar gik af på grund af sygdom, blev min far førstelærer og flyttede over gaden til nr. 3 hvor mine søskende og jeg er opvokset. Min ældste søster var født i nr. 4 men vi andre 3 er født i nr. 3.

Min morfar og mormor blev boende i Hareskov og købte et hus på Skovmose alle nr. 3., hvor de boede indtil de døde i henholdsvis 1947 og 1948.

Det, at min mor kom til at bo i sit barndomshjem, bevirkede, da vi har meget tætte familie relationer, at Poppelalle 3 blev samlingspunkt for både familien Skaalum som familien Gade, samt at tjenesteboligen var meget stor og derfor gav mulighed for mange overnattende gæster.

Selve boligen bestod af 3 meget store stuer, hvor den ene stue virkede som kontor, alle med kakkelovn, et meget stort køkken med komfur, og på første sal et meget stort soveværelse, og 5 værelser. Derudover havde vi et loft der lå over det ældste skolelokale samt et over porten

Et vaskehús og brændsels rum samt toilet var der også i underetagen, og så naturligvis et kolonialrum og en kolonialkælder.

I den ældste del af skolen samt i vores bolig, blev der fyret med koks, og det var først i slutningen af halvtresserne der blev indlagt centralvarme.

Om vinteren havde vi kun opvarmet i køkkenet og den ene stue, og der var aldrig opvarmet på første sal. Én gang om ugen blev der varmet op i gruekedlen, og når min mor var færdig med at vaske tøj, fik vi vores ugentlige bad.

Der hørte også en stor have til og lige bag klasselokalet havde vi et udhus med svinebås og høsehus. Jeg husker ikke at man havde gris, men det havde min morfar, hvorimod vi både havde høns og duer.

Der var en dejlig skolegård lige udenfor vores køkkenvindue, og det var vores legeplads når skolen var lukket.

Min far var meget striks med at vi kun måtte opholde os på den side af vejen og ikke leje på den modsatte.

Gården lå også helt indelukket og var ideel til at leje i. Der måtte kun være børn der legede med os efter skoletid, og det var ikke legeplads for byens børn. Det blev der holdt meget på.

Vi måtte heller ikke komme i skolelokalerne.

### Tilbage til skolens start

Da min morfar kom til skolen, var han som sagt den eneste lærer. Inden da havde børnene taget til skole i Bagsværd – Lyngby – Ballerup – Farum eller Lille Værløse.

Hareskov begyndte at vokse og de næste to bygninger blev bygget, denne gang på den anden side af vejen. Det var 2 klasselokaler med lærerboliger på første sal.

Senere kom Biblioteket samt gymnastiksalen og sløjdsal og skolekøkkenet og endelig til slut et skolelokale over biblioteket, og sådan så skolen ud i min barndom.

Min morfar husker jeg ikke meget om, da jeg kun var 5 år da han døde, men jeg husker at han boede det sidste år hos os og han var meget svagelig.

Jeg mindes hans begravelse hvor min mor lavede en lille pude i fløjls som blev lagt på kisten og der lå min morfars Ridderkors som han havde modtaget inden krigen. Det fik han som en tilkendegivelse for hans arbejde for Færøerne

Kirken var mere end fuld til hans begravelse.

Puden fik min søster bagefter til nipsenåle.

Jeg har fået fortalt at han var meget streng, men utrolig retfærdig, og så havde han det færøske temperament og stædighed.

Han var meget aktiv og var primus motor i bygningen af Hareskov kirke, og det religiøse havde min mor nok arvet derfra. Hun var i mange år organist i Hareskov Kirke. Min farfar var præst og dengang min far var dreng var det tvunget at hans søskende og han skulle gå i kirke hver 14 dag, så han mente han havde gået nok i kirke i sin tid, og havde et afslappet forhold til det.

Jeg er født i 1943 og husker naturligvis mest fra min barndom i halvtresserne.

Lærerstabten dengang bestod af frk. Nordholt der boede i Nr. 6 og havde de mindste klasser, så af Ejvind Larsen, senere viceskole inspektør på Værløse skole, som overtog lejligheden i nr. 4 efter min far og så min far.

Frk. Nordholt gik på pension og efter hende kom Ernst Fuursted og flyttede ind i nr. 6.

Ejvind Larsen købte hus i Lille Værløse og ind flyttede Kristian Kristiansen der var pedel i nogle år indtil han flyttede til den nybyggede skole i Lille Værløse.

Efter Kristiansen kom Lise Petersen som boede i nr. 4 indtil der blev lavet klasseværelse i hendes lejlighed.

Hun flyttede med sin mand længere ned af Poppel alle, hvor de byggede hus på en grund som min far havde ejet i mange år.

Fuursted købte hus i Syvstjernen og efter ham kom Hr. og fru Johannisson, og derudover var der et par lærere som boede i Lille Værløse.

Jeg husker at der var 7 lærere og skolen gik til 7 klasse.

I femte klasse skulle alle op til en prøve for at se om man var egnet til mellemskolen. De der bestod denne prøve skulle så gå enten på Bagsværd kostskole, det var en betalings skole, eller Bagsværd kommuneskole – Lyngby Statsskole – Farum eller Ballerup.

I 1955 kom der mellemskole i Lille Værløse og jeg er fra første hold der blev realist herfra.

I slutningen af halvtresserne voksede Hareskov skole så der blev real afdeling herfra.

Der foregik mange aktiviteter på Skolen i halvtresserne

Idrætsforeningen havde gymnastikhold om vinteren og så havde man en meget dygtig bordtennisafdeling hvor der var flere medlemmer der var sjællandsmestre, blandt andet min bror.

Der var danseskole, og så var der Hareskov delitant forening, hvor der blev lavet en flytbar scene der blev sat op i gymnastiksalen, når de havde deres årlige opvisning.

FDF var meget aktiv, og havde deres ugentlige møder, samt gymnastik, og så var der aftenskolerne med mange forskellige hold. FDF havde deres eget orkester og de øvede også på skolen.

FDF lavede også en juleafslutning med optræden, hvor scenen også blev benyttet.

Da fjernsynet kom holdt Kaj Øgaard fra Hareskov avis nogle aftener hvor Hareskovs beboere kunne komme og se f.eks Ungarns udsendelserne, Hollandshjælpen og Kaptajn Carlsens skæve skib kunne man også følge. Det foregik i biblioteket

De aftener var også godt besøgt.

Til jul havde en af købmændene juleafslutning for byens børn, og dertil var der også stor tilstrømning. Da fik man en gratis godte pose

Valg blev også holdt på skolen, og valgafstenerne var en oplevelse når stemmerne blev talt op.

Det foregik også i biblioteket

Derudover var der biblioteket.

I mange år var min far også bibliotekar, samtidig med at han var skoleinspektør, og han blev afløst af min storesøster, indtil der kom en bibliotekar fra Lille Værløse de gange om ugen biblioteket var åbent.

Min far var også primus motor i Hareskov Kunstforenings pinseudstillinger.

Det blev afholdt i gymnastiksalen hvor områdets kunstnere blev inviteret til at udstille.

De kom så med deres malerier eller skulpturer, og så var der en komite der udvalgte de malerier og kunstgenstande der skulle udstilles.

Det var meget spændende og der blev efter hver udstilling købt malerier der blev foræret til Hareskov skole.

Der var mange spændende og også kendte kunstnere som kom, og vores hjem var ofte besøgt af disse.

Min mor fik mange spændende ting af de kunstnere som kom, som tak for et måltid mad.

Man har i dag lidt svært at forestille sig at en stor del af skolen blev opvarmet med kakkelovn.

Det var pedellens opgave at åbne og lukke skolen samt sørge for at der var varme i lokalerne.

Pedellen sørgede også for rengøringen, og havde en stab af husmødre fra byen der hjalp til.

Pedellen startede med at fyre op de steder kakkelovnen var gået ud i løbet af natten og han sluttede dagen med at lægge på kakkelovnene inden natten, samt lukke skolen førend hans arbejdsdag var færdig

Når skolen lukkede til sommerferien blev der gjort rent, og alle borde og materiale blev tømt ud af lokalerne, og så blev alt skuret og vasket.

Når gymnastiksalen skulle rengøres fik vi lov til sammen med pedellens børn at tage alle redskaberne ud i gymnastiksalen, og så blev der lejet sørøvere.

Der var også håndværkere der kom og brugte sommerferien til reparationer så der skete nogen året rundt på skolen.

Taget på gymnastiksalen og skolekøkkenet skulle tjæres, og det var Hans der klarede det. Hans var en af arbejderne ved vejvæsenet, og han sang altid meget højt, samtidig med at han tjærede taget. Tjæringen foregik med en meget lille kost så han var mange dage om det, men det var til stor morskab for os børn.

En gang om året var der forældredag og da var det bare om at kunne sit stof.

Da var byens forældre samlet og skulle høre deres børns kunnen.

Det kunne godt være svært at være barn af skoleinspektøren, for fik jeg gode karakterer var det naturligvis fordi min far var inspektør, og ved middelmådelige karakterer hed det sig også, at de burde være lavere. Det har jeg senere moret mig meget over, og jeg gik kun i Hareskov skole til 5 klasse, så det var ikke noget problem. Skoleåret blev sluttet af med en skovtur, og det var spændende. Vi var ikke vant til at komme uden for Hareskov så skovturen blev der set hen til.

Jeg husker vi var et år i Sorø og se akademiet – et andet år Kronborg – et tredje Frederiksborg – et fjerde Jægerspris – og turene gik med mange busser så der var trængsel på Poppel alle.

Min fars arbejde bestod også i at komme med forslag til kommunen hvad der trængte til reparation eller udvidelse af skolen.

2 gange om året kom skolebestyrelsen sammen med kommunalbestyrelsen og gennemgik skolen samt forslagene til forbedringer. Da var det om at skolen så så pæn ud som mulig.

Min bror og jeg havde en gang i et af træerne i vores have lavet en hule oppe i trækrønen.

Det faldt ikke i god jord hos Poul Hansen da dengang var kommunal bestyrelses formand, og vi fik simpel hen en skideballe så stor så stor, samt besked på at fjerne den omgående. Min far måtte vide at det var en tjenestebolig der skulle værnes om.

Min far havde en ansættelses kontrakt hvori han havde bolig, og det bevirkede at kommunen flere gange forsøgte at få os ud fra vores bolig, men de skulle skaffe en lignende bolig, og det kunne man ikke.

Derfor blev vi boende i mange år på skolen og man byggede så ud på anden vis.

Min mor var som sagt organist i kirken og dermed tog hun også og indskrev børn til barnedåb samt folk til bryllupper og hvad der var af andre kirkelige handlinger. Det sammen med at min far havde kontortid til indskrivning og udmelding af børn til skolen samt hans arbejde med biblioteket, bevirkede at vi havde et godt kendskab til Hareskov by på den tid. Vi kendte mange og jeg havde så et eftermiddags job hvor jeg kørte med Røde Vejrølle bageren, og solgte brød til husstandene.

Det gav også et rigtig godt kendskab til byen, så det kunne ikke undgås at der ved middagsbordet en gang imellem blev talt om også de spændende mennesker der boede i Hareskov

Min mor døde i 1961 og det sammen med at vi søskende flyttede hjemmefra i de år, bevirkede at min far søgte en mindre bolig og flyttede en del år senere til et hus i Værløse.

Jeg skulle ind som soldat i 1961 min tid slutter derfor i Hareskov skolen da.

Vi børn havde en fantastisk barndom i Hareskov, men jeg kan ikke kende skolen mere. Den har ændret sig rigtig meget, og det er heldigvis den naturlige udvikling.

Svend Gade  
Ganløse foråret 2008



Arne Gade

og på